

Olje- og energidepartementet

SOMPostboks 8148 Dep
0033 OSLO*Vår referanse*

2010/1767

Deres referanse

08/02049-247

*Vår saksbehandler**Dato*

14.10.2010

SAK OM KONSESJON TIL BYGGING AV KRAFTLEDNING MELLOM SIMA OG SAMNANGER

Olje- og energidepartementets stadfestet 2. juli 2010 Norges vassdrags- og energidirektorats vedtak 30. mai 2008 om anleggskonsesjon for 420kV kraftledning fra Sima til Samnanger.

Denne saken, som har sin bakgrunn i en klage 16. juli 2010 på ovennevnte vedtak fra Advokatfirma Wikborg, Rein & Co v/advokat Dag Steinfeld på vegne av Den norske Turistforening, Ulvik herad og Granvin herad, gjelder hvorvidt Norges vassdrags- og energidirektorat hadde kompetanse til å treffe førsteinstansvedtaket om anleggskonsesjon for 420kV kraftledning fra Sima til Samnanger.

I forskrift 23. august 2006 nr. 993 om delegering av myndighet til Norges vassdrags- og energidirektorat etter energiloven heter det at det «er en forutsetning for delegeringen at saker av prinsipiell karakter eller med betydelig motstridende samfunnsinteresser avgjøres av Olje- og energidepartementet». I brev herfra 9. august 2010 ble derfor Olje- og energidepartementet bedt om en kort redegjørelse for hvorledes denne bestemmelsen ble anvendt i praksis. Det ble også bedt om departementets vurdering av om denne saken kunne karakteriseres som en sak som berører «betydelige motstridende samfunnsinteresser». I tillegg ble det bedt om Olje- og energidepartementets syn på hvilken rettslig betydning det kunne få hvis det var departementet som skulle ha truffet vedtak om konsesjon som første instans i dette tilfellet. I brevet herfra 9. august 2010 ble det også vist til Grunnloven § 28 hvor det heter at «saker av viktighet» skal avgjøres av Kongen i statsråd. Selv om det er antatt at regjeringen har en vid skjønnsmessig adgang til å bestemme hva som er en sak av viktighet, kan det være spørsmål om Grunnloven § 28 kan få betydning for tolkningen av den ovenfor nevnte begrensningen i delegeringsfullmakten. Det ble derfor bedt om departementets vurdering av dette spørsmålet.

I svarbrev 30. august 2010 redegjorde Olje- og energidepartementet innledningsvis slik for hvordan myndighetsfordelingen har vært og er i dag i kraftledningssaker:

«Bestemmelsene som i dag finnes i energiloven av 1990 kapittel 3 om konsesjonsplikt strekker seg tilbake til lov 16. mai 1896 om foranstaltninger til betryggelse mot fare og ulemper ved elektriske anlegg mv.

Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen (NVE) ble ved kgl.res. av 27. juni 1924 bemyndiget til å gi tillatelse til iverksettelse av elektriske anlegg etter loven av 1896. I tilrådingen som lå til grunn for resolusjonen var det blant annet uttalt av hovedstyret ikke ville være avskåret fra å forelegge sakene for departementet hvis det etter omstendighetene ble funnet ønskelig, og at departementet i tilfelle ville ha anledning til enten selv å avgjøre sakene eller å fremme dem til avgjørelse i statsråd.

Loven fra 1896 ble avløst av lov 19. juni 1969 nr. 65 kapittel VII om bygging og drift av elektriske anlegg (elektrisitetsloven). Elektrisitetsloven § 1 lød:

"Anlegg for produksjon, overføring og fordeling av elektrisk kraft med høy spenning kan ikke bygges eller drives av andre enn staten uten tillatelse av Kongen. Det samme gjelder ombygging eller utvidelse av eldre anlegg."

Ved vedtagelsen av energiloven ble bestemmelsene om konsesjonsplikt for elektriske anlegg videreført i loven kapittel 3 - i hovedsak gjennom §§ 3-1 og 3-2.

Ved kgl.res. av 15. januar 1971 ble daværende Industridepartementet bemyndiget til å gi konsesjoner etter elektrisitetsloven. Avgjørelsesmyndigheten ble gitt videre til NVE ved delegeringsvedtak av 20. januar 1971. I henhold til kgl.res. av 15. januar 1971 burde saker av større betydning inntil videre avgjøres av departementet, og departementet kunne, når det måtte finne det ønskelig, kreve enhver sak fremlagt for avgjørelse i statsråd. Videre heter det:

"Hvilke saker som er av den betydning at hovedstyret i henhold til foranstående foreløpig ikke selv bør treffe avgjørelse, mener departementet det bør være overlatt til hovedstyret å bedømme.

I og med at hovedstyrets avgjørelser i henhold til lovens § 1 under enhver omstendighet vil kunne innklages for departementet i henhold til forvaltningsloven, finner departementet det helt ubetenkelig at det meddeles hovedstyret en alminnelig bemyndigelse til å treffe avgjørelser forutsatt at bemyndigelsen begrenses på den måte som er anført ovenfor."

I delegeringsvedtaket av 20. januar 1971 kommer forbeholdet til uttrykk slik:

"Når det gjelder saker av prinsipiell natur, eller saker hvor betydelige samfunnsmessige interesser står mot hverandre, skal hovedstyret gi innstilling til departementet."

Konsesjonspliktreglene i elektrisitetsloven ble i hovedsak videreført uendret i

energiloven kapittel 3. Energiloven la opprinnelig all myndighet til Kongen. Ved kgl.res. av 18. januar 1991 ble det delegert myndighet til Olje- og energidepartementet. Fra resolusjonen hitsettes:

"Av lovens § 2-3 fremgår at vedtak etter loven fastsettes av Kongen. I Ot.prp. nr 43 (1989-90) Om lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi m.m.(Energiloven) forutsettes at dagens ordning med delegasjon av vedtaksmyndigheten til Olje- og energidepartementet og NVE i stor grad kan opprettholdes. Det var ingen merknader til dette punkt under behandlingen av loven i Odelsting og Lagting.

Det tilrås derfor at myndigheten etter lovens § 2-3 delegeres til Olje- og energidepartementet. Departementet vil fatte vedtak om delegasjon av denne myndighet til Norges vassdrags- og energiverk, men med unntak for:
.... [utelatelsen er gjort av OED]

NVE vil i tråd med dette i hovedsak fatte vedtak om konsesjon på elektriske anlegg, områdekonsesjon, konsesjon på omsetning av elektrisk energi og konsesjon for fjernvarmeanlegg.

Saker etter §§ 3-5, 4-2, 5-3 og 7-4 av prinsipiell karakter eller hvor betydelige samfunnsinteresser står mot hverandre, avgjøres av Kongen. Vedtak fattet av NVE etter § 2-3 som er av prinsipiell karakter eller med betydelig motstridende samfunnsinteresser avgjøres av Olje- og energidepartementet."

Departementets myndighet ble subdelegert til NVE ved departementets brev av 23. januar 1991 med ovennevnte forbehold.

Ved lov 15. juni 2001 nr. 82 ble energiloven endret på en rekke punkter. Blant annet ble loven endret slik at den gjennomgående, med unntak av § 1-1 siste ledd om lovens anvendelse på Svalbard, la myndigheten direkte til departementet. Det fremkommer av Ot.prp. nr. 56 (2000-2001) at ansvarsfordelingen mellom NVE og departementet ikke skulle endres.

Ved vedtak av 14.12.2001 delegerte departementet all myndighet med visse eksplisitte unntak til NVE. Formuleringen fra delegeringsvedtaket fra 1971 ble videreført.

På bakgrunn av en lovendring i 2006 ble delegeringsvedtaket av 2001 opphevet og erstattet av det delegeringsvedtaket Sivilombudsmannen henviser til, og som gjaldt da NVE traff konsesjonsvedtaket for Sima - Samnanger. Det er senere erstattet av et nytt delegeringsvedtak av 14. september 2009. Også vedtakene av 2001 og 2009 inneholder den samme formulering som gjengis av Sivilombudsmannen.»

Om praksis i kraftledningssaker og om NVEs kompetanse redegjorde departementet slik:

«Ved klarlegging av NVEs kompetanse i denne typen saker vil ordlyden i delegeringsvedtaket være et utgangspunkt, men ordlyden må ses i sammenheng med andre viktige forhold. Ved en slik vurdering må det legges til grunn at det ikke er spørsmål om hvorvidt det er hjemmel for å utøve den typen offentlig myndighet som det her er tale om. Spørsmålet er på hvilket nivå innenfor det etablerte kraftforvaltningssystemet saken skal utredes og avgjøres i første instans.

Kraftledningssaker på sentralnettsnivå reiser alltid en rekke konflikter mellom ulike hensyn og ulike interessergrupper. Etter departementets erfaring og oppfatning må en ha dette som bakteppe når en skal klarlegge NVEs kompetanse.

NVE har siden fullmakten opprinnelig ble gitt i 1924 truffet alle førsteinstansvedtak om anleggskonsesjon i en lang rekke kraftledningssaker av tilsvarende omfang og med tilsvarende ulemper for landskap, kulturminner, kulturmiljø, friluftsliv, naturmiljø og biologisk mangfold. Dette har hele tiden skjedd i samråd med departementet. Denne forståelsen og praktiseringen av delegeringsvedtakene må særlig ses på bakgrunn av det omfattende, og etter departementets syn forsvarlige og grundige, saksbehandlingssystem som finnes for kraftledningssaker. Alle større prosjekter må først gjennom behandling etter plan- og bygningslovens regler om melding og konsekvensutredning før konsesjonsbehandlingen etter energiloven tar til. NVE har siden KU-reglene i plan og bygningsloven ble innført (og før dette etter energilovgivningens egne bestemmelser om forhåndsmeldinger og konsekvensutredninger) vært ansvarlig myndighet for konsekvensutredning av slike prosjekter og fastsatt konsekvensutredningsprogrammene i samråd med Miljøverndepartementet.

Hertil kommer at direktoratet med sin faglige ekspertise har lang erfaring med å behandle slike saker innenfor generelle fastsatte politiske retningslinjer. Som det fremgår av klagevedtaket har regjering og Storting ved flere anledninger gitt generelle og overordnede retningslinjer for skjønnsutøvelsen i kraftledningssaker. En forvaltningsstrategi for miljø og estetikk i kraftledningssaker ble først behandlet av Stortinget ved St.prp. nr. 19 (2000-2001). Det må tas med i vurderingen av de spørsmål Sivilombudsmannen stiller at Stortinget i ulike sammenhenger har lagt føringer for skjønnsutøvelsen hva gjelder de tvistes spørsmål som er reist i Sima - Samnanger.

NVE vil ved sin behandling av saker som førsteinstans naturligvis også ta hensyn til de føringene som ligger i departementets behandling av klager i saker som tidligere har reist likeartede problemstillinger.

NVEs konsesjonsvedtak og den restriktive vurderingen av partenes krav om sjø- eller jordkabel var, slik det fortonet seg forut for direktoratets vedtak og sammenlignet med konsesjonspraksis fra andre tilsvarende saker, i samsvar med de politiske føringene som Stortinget hadde fastsatt for bruk av kabel i sentralnett. Det var ingen spesielle forhold i denne kraftledningssaken som skulle tilsi at NVE ikke kunne fatte førsteinstansvedtak.

Klageadgangen til departementet har hele tiden sikret at parter og andre med rettslig klageinteresse kan få en overprøving av direktoratets faglige vurderinger. Som ledd i klagebehandlingen er det langvarig praksis for at departementet selv foretar egne offentlige høringer, befaringer og i nødvendig grad innhenter tilleggsutredninger slik tilfellet også er i denne saken. Som ledd i klagebehandlingen involveres også andre berørte departementer avhengig av sakens konflikttema.

Praksis fra andre saker behandlet etter energiloven § 3-1 er også relevant for å belyse forbeholdet. Eksempelvis har det aldri vært aktuelt at fullmakten ikke skulle omfatte saker hvor NVE har behandlet søknader om konsesjon til ordinære gasskraftverk, selv om sakene har vært konfliktfylte og gjenstand for stor politisk debatt, og konsesjonsvurderingen i prinsippet også omfatter de fleste av de miljøvirkninger som det etter nåværende praksis i gasskraftsaker skal tas stilling til etter forurensningsloven. Et annet saksområde med tilsvarende behandling gjelder vindkraftanlegg. NVE har også truffet vedtak i alle vindkraftsaker, selv om de fleste søknader om vindkraftanlegg har vært konfliktfylte både lokalt og regionalt.

....

Da NVE traff sitt vedtak var det riktignok en rekke interessegrupper og parter som ønsket enn annen løsning enn den omsøkte. Denne type konflikter er imidlertid langt fra enestående for saken om Sima - Samnanger, men gjør seg gjeldende og har gjort seg gjeldende i alle store kraftledningssaker etter krigen. Det har eksempelvis ofte vært tilfelle at berørte kommuner har vært uenige eller også truffet vedtak om andre løsninger etter plan- og bygningsloven. Det har medført at OEDs vedtak i klageomgangen har blitt supplert med vedtak om statlig reguleringsplan etter plan- og bygningsloven, uten at departementet har funnet grunn til selv å fatte vedtak i førsteinstans.

På denne bakgrunn har departementet generelt i kraftledningssakene, og i denne saken konkret, ikke funnet det tvilsomt at NVE har fått delegert kompetanse til å fatte vedtak i førsteinstans.»

Til spørsmålet herfra om Grunnloven § 28 kunne få betydning for tolkningen av den aktuelle begrensningen i delegeringsvedtaket svarte departementet:

«Grunnloven § 28 er en særlig bestemmelse som krever at visse avgjørelser må treffes av Kongen i statsråd, og ikke på lavere nivå i forvaltningen. Som Sivilombudsmannen også er inne på, beror det i vid utstrekning på et skjønn hvilke saker som må eller bør behandles av Kongen i statsråd med bakgrunn i Grunnloven § 28. Ut fra praksis er det klart ikke rettslig nødvendig å behandle en sak som den foreliggende av Kongen i statsråd. Når dette er tilfellet, kan departementet vanskelig se at Grunnloven § 28 skulle få betydning for arbeidsfordelingen mellom departement og direktorat. Det gjelder både adgangen til å delegere myndighet fra

departement til direktorat, og spørsmålet om tolkingen av hvor langt det er delegert i det konkrete tilfelle.»

Når det gjaldt spørsmålet om hvilken rettslig betydning det kunne få hvis det var departementet som skulle ha truffet vedtak om konsesjon som første instans i dette tilfellet, svarte departementet at det i så fall ville vært Kongen i statsråd som hadde vært klageinstans.

Etter departementets svar i brevet 30. august 2010 fant jeg grunn til å stille tillegsspørsmål i brev 17. september 2010.

I delegasjonsvedtaket fra 1924 het det at «de konsesjonsspørsmål som foranlediger interessekonflikter mellom forskjellige distrikter [og] forsyningsområder bør fremmes til departementet». Under henvisningen til denne formuleringen ba jeg departementet nevne eksempler på andre saker etter energiloven enn de som gjelder anleggskonsesjon for kraftledning som har vært av «prinsipiell karakter» og/eller saker som har foranlediget interessekonflikter mellom forskjellige distrikter og forsyningsområder og som har vært avgjort av departementet som førsteinstans.

Jeg ba også departementet kommentere følgende:

«I saker med betydelig motstridende samfunnsinteresser, for eksempel mellom distrikter, eller som fordrer en avveining av vanskelig sammenlignbare forhold, vil det ikke da være formålstjenlig at vedtak treffes på et høyere ansvarlig politisk forvaltningsnivå? Vil ikke det sikre at sterke motstridende distrikts- og andre samfunnsinteresser blir avveid på et forvaltningsnivå underlagt en sterkere politisk, parlamentarisk og konstitusjonell kontroll? Er det ikke slike hensyn som reflekteres i de saksbehandlingsregler som gjelder i store eller kontroversielle vassdragskonsesjonssaker der saken forelegges Stortinget før konsesjon gis av Kongen i statsråd?

I brevet 30. august 2010 skriver Olje- og energidepartementet:

«Etter departementets syn må vurderingen av hvorvidt NVE hadde fullmakt i den aktuelle saken, skje ut fra forholdene slik de fortonet seg på tidspunktet for NVEs vedtak. At saken etter tidspunktet for førsteinstansvedtaket har fått et høyt konfliktnivå, tilsier ikke at departementet mener at NVE ikke burde ha fattet vedtak i førsteinstans i den foreliggende saken.»

Forskriftens kriterium knytter seg til saker av «prinsipiell karakter» og saker med «betydelig motstridende samfunnsinteresser». Må ikke den aktuelle bestemmelsen for når NVE ikke skal kunne treffe avgjørelse i første instans i utgangspunktet tolkes uavhengig av om det er et «høyt konfliktnivå» i saken? Vil det ikke være sakens karakter og de objektive forhold i saken som er bestemmende for avgrensingen av fullmakten? Må ikke denne bedømmelsen skje uavhengig av hvordan interessemotsetningene måtte komme til uttrykk i den offentlige debatt?»

Avslutningsvis ba jeg departementet redegjøre for om det hadde vært kontakt mellom NVE og departementet om bruken av vedtaksmyndigheten i denne saken.

Da departementet 4. oktober 2010 svarte på mine tilleggsspørsmål i brev 17. september 2010 ble det i stor utstrekning vist til redegjørelsen i brevet 30. august 2010. Departementet skrev i hovedsak:

«Her [i brevet 30. august 2010] fremgår det at NVEs fullmakt omfatter saker om behandling av søknader om konsesjon til ordinære gasskraftverk, selv om sakene har vært konfliktfylte, av prinsipiell karakter og gjenstand for stor politisk debatt. Konsesjonsvurderingen i disse sakene har også omfattet de fleste av de miljøvirkninger som det etter nåværende praksis i gasskraftsaker skal tas stilling til etter forurensningsloven. Et annet saksområde med tilsvarende behandling gjelder vindkraftanlegg. NVE har også truffet vedtak i alle vindkraftsaker, selv om de fleste søknader om vindkraftanlegg har foranlediget interessekonflikter både lokalt og regionalt.

Departementet gjør for øvrig oppmerksom på at formuleringen fra resolusjonen fra 1924 om interessekonflikter mellom forskjellige distrikter eller forsyningsområder ikke er gjentatt i delegeringsvedtaket fra 1971 eller senere. Departementet finner grunn til å presisere at interessekonflikter mellom ulike kommuner snarere er hovedregelen enn unntaket når det gjelder kraftledningssaker i regional- eller sentralnettet og også i saker om bygging og drift av vindkraftanlegg.

Departementet er ikke kjent med noen sak hvor NVE har avgitt innstilling og som deretter har vært avgjort av departementet som førsteinstans. Departementet har imidlertid av arbeidsmessige årsaker ikke sett seg i stand til å foreta en fullt ut systematisk gjennomgang av enhver sak som har vært behandlet de siste 86 år.

På denne bakgrunn må det konstateres at det er fast, konsekvent og langvarig praksis for at NVE avgjør konsesjonssakene i første instans. Dette har direkte rettslig betydning ved en isolert fortolkning av hvor langt NVEs avgjørelsesmyndighet rekker. I tillegg kommer at dette er en praksis som fullmaktsgiveren - departementet - fullt ut har ansett som hensiktsmessig, også i herværende sak. Departementet må selv være den nærmeste til å avgjøre hvor langt NVEs vedtakskompetanse rekker i denne saken.»

Til mitt spørsmål om det ikke i saker med betydelig motstridende samfunnsinteresser ville være formålstjenlig at vedtak treffes på et høyere ansvarlig politisk forvaltningsnivå svarte departementet:

«Som det fremgår av departementets svarbrev av 30. august 2010, mener departementet generelt i kraftledningssakene, og i denne saken konkret, at det ikke er tvilsomt at NVE har fått delegert kompetanse til å fatte vedtak i førsteinstans.

Behandlingen og avgjørelsen av saken om kraftledning på strekningen Sima - Samnanger var videre i tråd med fast og langvarig praksis.

Så lenge en er innenfor de skranker som følger av Grunnloven § 28 og det som måtte være fastsatt i vedkommende lovrettslig rammeverk, er det et politisk hensiktsmessighetsspørsmål hvordan myndighetsfordelingen og saksbehandlingen skal legges opp. Departementet har merket seg Sivilombudsmannens spørsmål på dette punktet med referanse til vassdragskonsesjonssaker. Det er her å bemerke at saker om vannkraftutbygginger og vassdragsreguleringer fra begynnelsen av konsesjonslovgivningen har blitt forelagt Stortinget ut fra hensynet til den samfunnsmessige disponeringen av naturressurser, spørsmålet om hjemfall og distriktenes andel av verdiskapingen.

Fremføring av kraftledninger dreier seg først og fremst om utbygging av infrastruktur, og kan i denne sammenheng ikke sammenlignes med vannkraftutbygginger og vassdragsreguleringer.»

Når det gjaldt betydningen av konfliktnivået i denne saken bemerket departementet følgende:

«Det er de objektive forholdene i den enkelte saken på tidspunktet for førsteinstansvedtaket som må være utgangspunktet for vurderingen. Som departementet også påpekte i svarbrevet 30. august 2010, var det etter departementets vurdering ingen slike spesielle forhold i denne kraftledningssaken som skulle tilsi at NVE ikke kunne fatte førsteinstansvedtak.

Når departementet likevel valgte å omtale konfliktnivået etter førsteinstansvedtaket, må det ses i sammenheng med utspill fra andre aktører i anledning sivilombudsmannens spørsmål. Disse utspillene syntes å legge til grunn at saken skulle være en sak av «prinsipiell karakter eller med betydelig motstridende samfunnsinteresser» utelukkende på grunnlag av utviklingen etter førsteinstansvedtaket og den etterfølgende offentlige debatt. Departementet er enig med sivilombudsmannen i at dette i seg selv neppe er noe egnet kriterium for fortolkningen av delegeringsvedtaket.»

På mitt spørsmål om det hadde vært kontakt mellom NVE og departementet om bruken av vedtaksmyndigheten i denne saken, svarte departementet at det hadde det ikke vært.

Mine merknader til saken:

Det sentrale spørsmålet i saken er om NVE gikk utover sin vedtakskompetanse hjemlet i delegasjonsforskriften 23. august 2006 nr 993, da direktoratet 30. mai 2008 fattet vedtak i førsteinstans i saken om anleggskonsesjon for 420kV kraftledning fra Sima til Samnanger.

Olje- og energidepartementet ga i brevet 30. august 2010 en oversikt over hjemmelsgrunnlaget for myndighetsfordelingen mellom departementet og NVE fra 1924 og frem til i dag. I brevet 17. september 2010 presiserte departementet redegjørelsen i brevet 30. august 2010 for sitt syn på NVEs kompetanse generelt i kraftledningssakene.

I utgangspunktet har jeg ingen avgjørende bemerkninger til det syn som fremgår av den samlede redegjørelsen i disse to brevene, og har derfor tatt den til etterretning.

Bestemmelsen om delegasjon er fastsatt og utformet av departementet selv i delegasjonsforskriften 23. august 2006 nr 993. I et slikt tilfelle kan det være større grunn til å legge vekt på forvaltningspraksis.

Departementets syn på kompetansespørsmålet samsvarer med den generelle utviklingen i arbeidsdelingen mellom departementene og de ytre etater som har skjedd siden begynnelsen av 1990-tallet. Direktoratene er i stadig større utstrekning blitt overlatt å fatte vedtak i enkeltsaker, også i større og mer viktige saker. Jeg har ikke grunnlag for å trekke i tvil Olje- og energidepartementets oppfatning om at det saksbehandlingssystem som finnes for disse store kraftledningssakene generelt både er omfattende, grundig og forsvarlig.

Jeg oppfatter departementets syn slik: Det er utfallet av NVEs vurdering og avveining av de motstridende interessene, basert på Stortingets og departementets overordnede retningslinjer for skjønnsutøvelsen, som skal være bestemmende for om avgjørelsen av en konfliktfylt kraftledningssak ligger innenfor direktoratets vedtakskompetanse. Når direktoratet har kommet til at et tiltak ikke medfører større ulemper enn det som etter en totalvurdering må anses akseptabelt, kan det ikke reises spørsmål om NVEs vedtakskompetanse. NVE må da antas å kunne bygge på sin fullmakt etter forskriften.

I denne sammenheng har jeg også tatt til etterretning, og har således ingen avgjørende rettslige innsigelser til Olje- og energidepartementets redegjørelse i brevet 30. august 2010 der det heter at Grunnloven § 28 vanskelig kan ha betydning for arbeidsfordelingen mellom departementet og NVE i disse sakene, verken når det gjelder adgangen til å delegere myndighet fra departementet til direktoratet, eller spørsmålet om forståelsen av delegasjonens utstrekning i det enkelte tilfelle. Når jeg stilte spørsmål om dette hadde det sammenheng med at forholdet til Grunnloven § 28 har betydning for Stortingets konstitusjonelle og parlamentariske kontrollmuligheter. Jeg har kommet til at forholdene i saken ikke gir grunnlag for å gå nærmere inn på disse konstitusjonelle problemstillingene.

Jeg vil likevel påpeke at departementet har erkjent at kraftledningssaker på sentralnettsnivå regelmessig er konfliktfylte. Utbygging av slike kraftledninger volder til dels store ulemper for høyt verdsatt landskap, kulturminner, kulturmiljø, friluftsliv, naturmiljø og biologisk mangfold. I slik sammenheng har Hardangervidda en helt spesiell verdi for mange, både enkeltpersoner, interesseorganisasjoner og ulike virksomheter. Det kan derfor ikke være tvilsomt at departementets syn på NVEs kompetanse i kraftledningssaker på sentralnettsnivå generelt, og kraftledningen fra Sima til Samnanger spesielt, ikke harmonerer med en naturlig forståelse av ordlyden i delegasjonsforskriften 23. august 2006 nr 993. Her het det som kjent i den aktuelle bestemmelsen at det «er en forutsetning for delegeringen at saker av

prinsipiell karakter eller med betydelig motstridende samfunnsinteresser avgjøres av Olje- og energidepartementet». Den samme bestemmelsen med nøyaktig samme ordlyd er også tatt inn i det någjeldende delegeringsvedtaket 14. september 2009.

Det er uheldig når ordlyden i en forskrift eller et delegasjonsvedtak ikke blir oppdatert og endret i tråd med den praksis som forskrifts- eller delegasjonsmyndigheten både mener at er gjeldende, og fortsatt vil at skal være gjeldende rett. Det bør nå sørges for at ordlyden i den aktuelle bestemmelsen kommer mer i samsvar med den praksis som Olje- og energidepartementet nå har informert meg om har vært gjeldende helt siden 1924. Siden er det fattet nye delegeringsvedtak 18. januar 1991, 14. desember 2001, 23. august 2006 og 14. september 2009. Det er da uheldig at Olje- og energidepartementet hele tiden har holdt fast ved en ordlyd som sier at det «er en forutsetning for delegeringen at saker av prinsipiell karakter eller med betydelig motstridende samfunnsinteresser avgjøres av Olje- og energidepartementet». Spesielt gjelder det fordi departementet med stor tyngde har gjort det klart at denne ordlyden ikke noen gang har hatt betydning for den kompetanse departementet reelt sett har tillagt NVE også i de største og vanskeligste kraftledningssakene. En slik langvarig uoverensstemmelse mellom ordlyden i de aktuelle delegeringsvedtakene og den kompetanse som faktisk synes å være delegert fra Olje- energidepartementet til NVE, kan bidra til å undergrave tilliten til forvaltningen generelt og til NVE og Olje- og energidepartementet spesielt.

Jeg forutsetter derfor at Olje- og energidepartementet vil bringe delegeringsvedtaket 14. september 2009 i samsvar med den vedtaksmyndighet som departementet reelt sett synes å ha tildelt NVE helt siden 1924.

Arne Fliflet